

Dr. Gárdonyi Imre

Ezt a képet én csináltam, tehát ezt tudom, hogy a Margitszigeten készült 1949-ben. Ott hátul van egy ilyen sziklakert és a tavacskák az aranyhalakkal, ott csináltam. Ő a dr. Gárdonyi Imre, anyám egyik testvére, nekem a legkedvesebb nagybátyám.

Imre a nagymamával együtt lakott a 2. világháborúig, aztán orosz hadifogságba került, és mikor visszajött onnan már nálunk lakott. Imre lett ilyen apa-helyettesem, aztán megnősült, de élete utolsó pillanatáig mindig nagyon törődött velem. Őtőle kaptam, hogy ne fagyjak meg egy, egy irhabundát, és egy anyagot, amit megcsináltattam magamnak kosztümnek. Még egyetemista voltam, és dicsekedett mindenkinek, hogy én kinn vagyok a dicsőségtáblán. Nagyon sokat sétáltunk együtt - még akkor nőtlen volt - a Margitszigeten.

Aztán elvett egy özvegyasszonyt, akinek a férje szintén munkaszolgálatban meghalt. A felesége aztán nagyon hamar meghalt az Incsi után. Mi Incsinek hívtuk, mert Apám volt az Imi, ő volt az Incsi.

A háború előtt orvos volt, de nem tudott praktizálni, mert arra nem kapott már engedélyt a zsidótörvények miatt. És akkor nagyon hamar, ahogy kitört a háború, ugye behívták munkaszolgálatra, a Donnál lefagyott a lába, aknamezőkön és mivel nem tudott továbbmenni nagyon hamar orosz fogságba került, mi itthon meg nem tudtunk róla. És aztán túlélte.

1945 szeptemberében hazajött hozzánk, de előtte már leveleztünk vele. Mert a felszabadulás után jött már tőle rögtön levél, ami megjárt minden lehetséges címet és úgy érkezett meg aztán hozzánk. És akkor mi is válaszoltunk és anyukám mindig azt mondta nekem: Juditka, írd már meg a címet, én nem tudom ezeket a betűket és én akkor megtanultam, hiszen én sem ismertem a cirill betűket akkor még, hogy UMPE [cirill betűkkel leírva Imre] meg mind a többi és így válaszoltunk. S akkor megírta, hogy jól van, és hamarosan jön haza, megírta, hogy pontosan mikor jön, azt is, hogy hova. Még a napot is tudtuk. És aznapra éppen az Operába volt jegyünk, és anyukám azt mondta, te csak menj el, mert annyira szereted, de én nem megyek el, hátha akkor jön meg az Imre. És pont akkor jött meg közben, és mire hazamentem már otthon volt. És akkor hát elképesztő, anyukám minden holmit, ami rajta volt bedobott a kályhába, mert tetű és sok minden más is volt abban, nem tudom mi mindenféle. Már valamennyire föl volt táplálva. De a lába nem jött rendbe, ebben is halt bele aztán, trombózt is kapott.

Sokat mesélt, főleg azt mondta, hogy az oroszokkal semmi gond nem volt, azok nagyon rendesek voltak, csak nem volt gyógyszer és szörnyű volt, ott haltak meg az emberek olyan betegségben, amit meg lehetett volna könnyedén gyógyítani. A Spatz Alfréd is, az Erzsikének, anyám húgának a férje is így halt meg a karjai között, nem tudta megmenteni. És ő még attól félt, hogy ezt hogy fogja elmondani neki. Hát az Erzsike sem jött vissza. Nem volt kinek elmondani. Ez megoldódott...

Amikor hazajött Incsi, akkor ugye nálunk lakott. Úgy volt kinevezve, hogy az egyik szoba az ő dolgozószobája, tehát a rendelője és váróterme, ugyan oda nem jött soha beteg, de azért ez így volt. Egy orvosnak legyen rendelője. S akkor mi voltunk a harmadik helyiségben. S akkor, amikor jött hozzá a menyasszonya, akit még a háború előttről ismert, mi mindig úgy elhúzódtunk a konyhába, hogy ne zavarjuk őket. Dolgozott tovább a honvédségnél, de valami tikos munkája lehetett, mert mindig ha elment valahova, akkor csak tábori postaszámra lehetett neki írni, fogalmunk nem volt róla hol van. És akkor valahogyan, valamit kívántak tőle - ő nem akart a honvédségnél maradni. És akkor ő hivatkozva a lábára, meg hogy ő nem tud járni meg minden, valahogy leszerelt. S akkor, mivel a testvérük, a Frédi bácsi Zuglóban volt orvos ő oda bevitte a rendelőintézetbe, Zuglóba és ő lett a vezető főorvosa a rendelőintézetnek. S egész haláláig ott dolgozott. Úgyhogy amikor ő meghalt, 1953-ban, a főváros saját halottjának tekintette, és ők szervezték a dísztemetést is, meg dísz-sírhelyet kapott. Nem volt zsidó temetése.